

Орел Л.О.,
*кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри математичного аналізу,
Житомирський державний університет імені Івана Франка*

ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ ДО ВИКЛАДАННЯ ІНФОРМАТИКИ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ

Впровадження інформаційно-комунікаційних технологій у всіх сферах життєдіяльності актуалізувало потребу вивчення інформатики вже в ранньому шкільному віці. Курс «Інформатика» в сучасній початковій школі вивчається в 2-4 класах і розрахований на 105 годин: по 35 годин у кожному класі (1 година на тиждень) за рахунок інваріантної складової навчального плану. Вивчення інформатики в початкових класах має на меті ознайомлення учнів з інформаційно-комунікаційними технологіями та формування у дітей ключових компетентностей для реалізації їх творчого потенціалу і соціалізації в суспільстві.

Донедавна уроки інформатики з молодшими школярами проводили або вчителі інформатики старших класів, які не мають методичної та психолого-педагогічної підготовки для роботи з молодшими школярами, або класоводи без фахової підготовки з інформатики. Учителям-інформатикам, що звикли до роботи зі старшими учнями, важко враховувати вікові особливості молодших школярів та підбирати відповідні методи роботи з ними, знаходити доступні для них слова при поясненні матеріалу. Коли ж уроки інформатики ведуть класоводи, то дається в знаки відсутність у них глибоких знань з інформатики.

Вирішити цю кадрову проблему й покликано впровадження на факультетах підготовки вчителів початкових класів дисципліни «Методика навчання інформатики в початкових класах».

Метою вивчення цього курсу є розкрити теоретичні основи та зміст основних понять програми з інформатики для початкових класів, дати студентам підготовку, необхідну для навчання учнів початкових класів інформатики за діючою програмою та перспективного впровадження в початковій школі вивчення нових питань інформатики.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати : - основні фундаментальні поняття сучасної інформатики (будова комп'ютера, інформаційні системи, інформаційні процеси, інтернет, алгоритми і виконавці, інформаційні технології тощо);

- методику навчання інформатики в початкових класах.

вміти : реалізувати вимоги програми з методики інформатики для початкових класів, розробляти та проводити уроки інформатики в початкових класах,

застосовувати інноваційні технології.

Досвід викладання методики інформатики майбутнім учителям початкових класів показує, що студенти усвідомлюють актуальність вивчення цієї дисципліни та виявляють зацікавленість у розробці та проведенні уроків інформатики.

Сприятливим є те, що на момент вивчення методики інформатики студенти вже мають ґрунтовні знання з інформатики, з психолого-педагогічних

наук

та опрацьовують методики навчання інших дисциплін. Проте відсутність досвіду проведення уроків інформатики ускладнює процес адаптації власних знань студентів з інформатики до рівня потреб початкової школи. Має допомогти в цьому глибоке знання програми з інформатики для 2-4 класів, аналіз відповідних підручників, методичних посібників та програмного забезпечення, а також врахування особливостей уроків інформатики в початковій школі.

Вивчаючи нову програму з інформатики для 2-4 класів, студенти усвідомлюють мету і завдання навчального курсу «Інформатика», його ключові та предметну ІКТ-компетентності, аналізують структуру навчальної програми, знайомляться з характеристиками змісту й умов навчання.

Порівнюючи нову і раніше діючу програми, студенти роблять висновки про те, що в основі оновлення змісту предмету «Інформатика» – орієнтація на діяльнісний підхід та формування інформаційно-комунікаційних компетенцій.

Аналіз підручників з інформатики та зошитів на друкованій основі до них показує їх часткову невідповідність новій програмі – це спричиняє труднощі в підготовці студентів до уроків. Студентам допомагають консультації викладача та презентації уроків на освітніх сайтах. Проте не можна зводити підготовку уроку до демонстрації та озвучування чужої презентації. Її доцільно використати як опору при відсутності матеріалу в підручнику, але презентацію

треба творчо опрацювати, використати в ній найбільш суттєве, доповнити своїм – показати власне бачення цієї теми.

Важливою частиною підготовки студентів до проведення уроків з інформатики є вивчення програмного забезпечення курсу інформатики, зокрема, комплексів навчально-розвивальних ігрових програм «Скарбниця знань» для 2-4 класів, «Сходинки до інформатики +» та «Інформатика 1-й рік навчання». Студенти повинні знати, в якій темі яку гру доцільно використати та продумати методику її пояснення. Програма передбачає знання студентами графічного редактора Paint, текстового редактора Word, редактора презентацій, програми RapidTyping, середовища програмування Scratch та методику вивчення їх учнями. Студенти повинні вміти самі та навчити учнів працювати з пошуковими системами, з електронними бібліотеками, картами Google, здійснювати онлайн-подорожі планетами, океанами, музеями тощо.

Важливою ланкою в підготовці студентів є відвідування уроків інформатики в школах міста та їх детальний аналіз, що дозволяє побачити в дії кращі методи і форми роботи, мотивує до власних творчих методичних пошуків.

Активно впливає на формування професійної компетентності проведення студентами фрагментів уроків на практичних заняттях та проведення уроків інформатики під час педагогічної практики в школі з їх подальшим аналізом.

Для якісної розробки уроку інформатики студентам пропонується діяти за алгоритмом:

- 1) з'ясувати, до якої змістової лінії належить дана тема, який зміст теми та вимоги до знань, умінь і навичок учнів з теми згідно з програмою;
- 2) проаналізувати матеріал уроку в підручнику і в зошиті на друкованій основі, сформулювати мету уроку, продумати форми і методи роботи на уроці;
- 3) творчо опрацювати презентацію уроку, взяту з освітнього сайту, або

створити власну презентацію;

4) обрати відповідне темі і меті уроку програмне забезпечення, продумати методику його використання;

5) підготувати завдання на розвиток логічного мислення (логічну задачу, ребус, кросворд, загадку тощо), пов'язане з темою уроку;

6) підготувати наочність, роздатковий матеріал;

7) скласти повний конспект уроку.

Допомагає формуванню професійної компетентності майбутніх учителів початкових класів систематичний перегляд освітніх сайтів та використання публікацій у журналах «Комп'ютер у школі та сім'ї» та «Початкова школа».

Вивчення дисципліни «Методика навчання інформатики в початкових класах» сприяє підготовці вчителів молодших класів, здатних на високому рівні застосовувати набуті знання, уміння і навички в професійній діяльності: проводити уроки інформатики в початковій школі, проводити інтегровані уроки (математика і інформатика, українська мова і інформатика, природознавство і інформатика, іноземна мова і інформатика, музика і інформатика, образотворче мистецтво і інформатика), готувати презентації та здійснювати ефективний пошук інформації до уроків, виховних заходів, батьківських зборів, вести електронний журнал обліку успішності учнів, готувати наочність та роздатковий матеріал тощо.

Список використаних джерел та літератури

1. Шакотько В.В. До питання вивчення пропедевтичних курсів з інформатики в початковій школі й удосконалення їх змісту. – // Комп'ютер у школі та сім'ї. – 2014. -№3. –С. 16-21.

2. Андрусик О. Комп'ютерна підтримка курсу «Сходинок до інформатики»: зроби перший крок. - //Початкова школа. – 2006. - №9. – С. 41-43.